

בס"ד

אמרי שפר 'תקטז'

מתוך 'ליקוטי שמואל'

מלקט ועורך ע. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי
שליחת בקשה. ל, eisikovits1@gmail.com

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים:

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד –סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן.

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש –כרך ראשון על חומש בראשית

60 ש"ח

בלבד

להזמנה

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

"איש " . יש שמביאים המקור כי כמה פעמים כתיב "איש" לגבי קיום מצוות, איסורי תורה ועונשים, וחז"ל דורשים 'איש' ולא קטן (גמ' סנהדרין דף ס"ח ע"ב, ב"ב דף קנ"ה ע"ב), ויש שמביאים את הדרשה כמקור שקטן פטור מעונשים ומצוות (תוס' סנהדרין דף נ"ד ע"ב, רע"ב אבות ה' כ"א)

איתא בספרים לבאר כוונת המשנה, שבעת שהמלכות היא בשלום ואין בין הגויים מלחמות צריך להרבות בתפלה ובתחנונים, משום שכשאינן לגויים מריבות ביניהם יש להם זמן לעשות צרות ולגזור גזירות רעות ח"ו ולעשות ביהודים כטוב בעיניהם, אבל בעת שהם במריבה ביניהם אין להם פנאי לעשות רע ליהודים. וזהו 'הוי מתפלל בשלומה של מלכות', היינו כאשר יש עת שלום במלכות צריך להרבות בתפילה ותחנונים.

אמר רנ"ד משידולבצא : שהקב"ה מכין לכל אחד את כל הצטרותו בעולם הזה, רק החסרון הוא בנו שאין אנו הולכים בדרך הישר ואין אנו ראויים לשפע. ובזה יש לפרש מאמר התנא 'הכלל מתוקן לסעודה', היינו שלכל אדם מתוקן סעודתו, אלא שצריך למצוא דרך הישר להגיע לסעודה.

אם תינוק פחות משלש לקח דבר מהבית מעצמו כגון מוצץ או ממתק, והוא לוקח אותו יחד איתו כשיוצא מן ביתו לרשות הרבים דאורייתא, אדם אינו צריך להפרישו מאיסור הוצאה משום שהוא אינו בר הבנה ולקחו מעצמו ולהנאת עצמו (שו"ת באר משה ח"ו סי' ח"י). יז. אבל אסור לתת לתינוק אפילו פחות מגיל שלש, דבר או חפץ שיוליכו עבורו ברשות הרבים ואפילו בכרמלית שהוא איסור דרבנן, משום שהתינוק עושה לצורך גדול ומחוייבים להפרישו.

אסור לכל אדם לבקש מקטן לעשות שום מלאכה בשבילו בשבת אפילו איסור דרבנן, ולא משנה איזה גיל אפילו תינוק בן יומו, שהרי אסור לספות איסור בידים, ולכן אסור לבקש מקטן להדליק או לכבות אור, תנור, מזגן, אש, שעון מעורר וכדומה.

אף במצוות דרבנן יש חיוב חינוך לילדים, הן במצוות דרבנן שעיקרן מן התורה, והן במצוות דרבנן שאין עיקרן מן התורה אלא מתקנת חכמים (שו"ע סי' ק"ו ס"א ומב"ש שם, ו ע"פ מ"ב סי' קפ"ו סק"ד), וכמו כן באיסורים דרבנן יש חיוב להפרישם מאיסור (מ"ב סי' שמ"ג סק"ג)

אע"פ שהחיוב לחנכם בקיום מצוות מתחיל כשהגיעו לגיל חינוך [בערך בגיל שש כנ"ל (אות כ"א)], והחיוב להפריש קטן מאיסור מתחיל כשהם מבינים את השמעות כשמורים להם שאסור לעשותו [בערך בגיל שלש כנ"ל (אות כ"ג)], מ"מ קיים איסור מן התורה להאכיל ולתת איסור בידים לתינוק או לתת לו לעשות מעשה האסור, אפילו כשהוא תינוק בן יומו, וכך נפסק בשו"ע (או"ח סי' שמ"ג)

אתם נצבים היום. כלל ישראל דומים ליום, כמו שיום מתחיל בחשך ואח"כ באור, כך ישראל בתחילה יש להם חשך הגלות ואח"כ יהיה אור אורה ושמחה וגאולה בב"א.

בחודש אלול חובה להתאמץ להיות מעשרה הראשונים. מהותו של חודש אלול, חודש של אהבה בוערת לה'. גם בדבר הגדול ביותר יש הרגל, אם אדם יבוא לכותל המערבי כל יום, גם יתרגל ולא יתפעל מקדושת המקום. אסור שיקרה דבר כזה, שיתרגלו לאלול ותרד אח"כ ההתפעלות! הרב צדקה זצ"ל מפרש, "את ד' א-לוקיך תירא" - לרבות תלמידי חכמים, [פסחים כ"ב] שגם הם צריכים להתעורר עם יראת שמים, משום שהם נמצאים כל היום בבית המדרש מתרגלים למקום, לכן צריכים הם כל הזמן חיזוק ביראת שמים. (הגה"צ רבי דניאל זר שליט"א)

בחודש אלול, חודש התשובה, כולנו צריכים לתקן את מעשינו. ישנם שני סוגי אנשים, יש אדם שהוא מבחינתו מושלם וכל היתר טעונים שיפור, זהו אדם קטן. אדם גדול, יקירי, זהו האדם שיודע לתקן את עצמו.

במצות הקהל כתוב "אנשים נשים וטף", ר"ת טנא, טנא בגימטריא, 60 גם ברכת כהנים הם 60 אותיות, גם ששה סדרי משנה הם 60 מסכתות, בגלל זה רצה ה' שיבואו כולם אנשים נשים וטף שתחול הברכה וקדושת התורה על כולם (בן איש חי)

במקומות שזמן מוצאי שבת הוא מאוחר בלילה כגון בשבתות הקיץ שהם הולכים לישון קודם הבדלה, או קטן שנרדם שינת לילה קודם הבדלה, רוב הפוסקים סוברים שצריך הקטן לשמוע הבדלה ביום ראשון בבוקר (שו"ת להורות נתן ח"י סי' ל"ג, פוסק הדור בתשובות והנהגות ח"ג סי' קי"ב), ויכול לשמוע מגדול שמוציאו ידי חובתו אפילו אם הגדול כבר הבדיל לעצמו (מג"א סי' רע"א סק"ז לגבי קידוש, מ"ב סי' רצ"ו סקל"ב), ועדיף שיבדיל לעצמו כשיודע להבדיל (מג"א, מחצה"ש סי' רע"ג ס"ד, מ"ב סק"כ), ויכול גם להוציא עוד קטנים ידי חובתם, ויברך רק 'ברכת הגפן' ו'ברכת המבדיל' ולא שאר חלקי הבדלה (הגריש"א, הליכות קטנים פ"י אות כ"ג)

בעשי"ת מוסיפים בתפילה המלך הקדוש וכו', אם שכח לומר המלך הקדוש ונזכר בזמן כזה שאם יחזור לראש התפילה לא יגיע לקדושה עם הצבור לא יתחיל רק לאחר קדושה או שיתחיל לאט לאט שיגיע למחיה המתים עם החזן ויענה קדושה [ע"פ ס' ק"ט]

בקידוש לילה שני מניח פרי חדש על השולחן ומכוון בברכת שהחיינו לפטור את הפרי וכתב בספר מחצית השקל ס' ת"ר ס"ק א' שיאכל מן הפרי מיד אחר הקידוש קודם הנטילה שלא יפסיק בין שהחיינו שבקידוש לאכילת הפרי מ"מ יאכל רק מעט מהפרי שלא לשהות זמן רב בין הקדוש לסעודה.

ב'קלם' היו תולים מודעה בפרוס ימי אלול, ובה נכתב שלכאורה מסתבר שעל כל אחד לברך 'ברכת הגומל' אחר הימים הנוראים, כי לא גרע מהולכי מדבריות שמברכים הגומל הואיל ויצאו בשלום ממקום סכנה, ואף בימים נוראים נחשב כל אחד כעובר במקום סכנה וניצול הימנה, ומה טעם שאין מברכים, מפני שאין האדם יודע האם אכן עבר ויצא משם בשלום, לפי דבריהם נעיין, מהי העצה היעוצה שנוכל לעבור את אלו הימים בשלום ללא כל פגע, זאת נלמד מהולכי מדבריות גופא שהם מהלכים בשיירות בכדי לעבור את המדבר בשלום ולהינצל מהסכנות הרבות, וכמו כן לדידן בכדי לעבור את אלו הימים בשלום ובשלווה, נרבה באחדות ואהבת החברים.

בתהלים פרק קכו, כתוב "הלך ילך ובכה נושא משך הזרע, בא יבוא ברינה נושא אלומותיו" מפרשים צדיקים, הלך ילך ובכה, אם אדם מתאונן ויש לו טענות, אז נושא משך הזרע, מקבל חבילה קטנה. בוא יבוא ברינה, אם אדם שמח בחלקו, אז נושא אלומותיו, מקבל שפע גדול.

בתוככי גטו ורשא נמצא באותם ימים רבי נחמיה אלטר הי"ד, אשר אמונתו הטהורה היתה משען, חיזוק ומקור עידוד לאחיו, והוא קבל את כל הגזרות הנוראות שפקדו אותו באהבה. ארע שבני ביתו הצליחו להשיג מעט לחם יבש. רבי נחמיה היה חלש מאד, אולם חולשתו לא מנעה ממנו ללחוש להם באפיסת כח: "אנא, שמרו לכבוד שבת...". באחד הימים הביא לו אחד ממעריציו מתנה יקרת ערך, – בצל יבש. רבי נחמיה הניח את הבצל בקרן זווית לכבוד שבת, ולא טעם ממנו מאומה, על אף הרעב המנקר. ביום השבת עצמו, נטל בידיו את הבצל, הסיר ממנו גלד ואמר: "גלד זה יהיה תחליף לדגים", הסיר גלד שני ואמר: "וזה במקום בשר לשבת", שלישי במקום חמין ורביעי תחת הפשטידה, כך, על ידי כל גלד וגלד שנאכל על ידו במתינות, זכה לכבד את שבת המלכה. באותה שעה, נשא רבי נחמיה את עיניו לשמים ובקש: "ריבונו של עולם, אם כה קשים ומרים הימים, עד שלבצל הפשוט ישנה חשיבות כה גדולה, אולי הגיע כבר הזמן, שלבניך האהובים, היהודים, תהיה חשיבות כלשהי... אנא, אבא רחום, הרם קרן ישראל עמך!..."

בתיבת 'אתם' מרומז על מה שאמרו חז"ל "שלשה ספרים נפתחים בראש השנה צדיקים בינונים רשעים", א מרמזת על הצדיקים שהיא אות ראשונה, ת מרמזת על הרשעים שהיא אות אחרונה, ומ' מרמזת על הבינונים שהיא באמצע הא-ב.

דהנה מי שיש בידו ממון רב איננו נקרא עשיר, משום שהוא תמיד רוצה עוד ממון יותר ממה שיש בידו, וכמו שאמרו חז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתים (קוהלת רבה א, לד), וממילא נמצא שאיננו מחשיב עצמו לעשיר, ואין לו שום הנאה מהממון שבידו, כי כל חפצו ותשוקתו הוא להשיג הון ועושר רב מאוד. וכדאיתא בתורה הקדושה במכירת מערת המכפלה "בכסף מלא יתננה לי" (בראשית כג, ז), ולכאורה מה הפירוש כסף מלא, וכי יש כסף חסר, ומה טעם נקרא בשם כסף מלא. אלא מבאר זקני הרה"ק מביאלא בספרו דברי בינה, שאברהם אבינו ע"ה רמז לעפרון בזה

ואמר לו כספי איננו כסף חסר כמו הכסף שלך שתמיד עדיין חסר לך כסף, אלא הנני שמח בחלקי ולכך כספי הוא כסף מלא.

דנו הפוסקים האם מותר להפעיל בייבי אינטרקום/מוניטר לפני שבת בחדר של תינוק כדי שישמיע קול בחדר ההורים כשהתינוק בוכה, שהרי גורמים שהתינוק ישמיע קול במקום שבת והאם יש בזה משום איסור ספייה בידים (עי' תשובות והנהגות ח"א סי' ר"ל, הקטן והלכותיו פי"ט אות י"ז)